

TER ONDERTEKENING

Aan de Staatssecretaris

Stas akkoord
digitale handtekening 3/10

nota

Aanbieding ex ante evaluatie wetsvoorstel verantwoorde
groei melkveehouderij

Directoraat-generaal Agro
Directie Plantaardige Agroketens
en Voedselkwaliteit

Auteur
drs. ing. M. 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e
@minez.nl

Datum
16 september 2014

Kenmerk
DGA PAV / 14153311

Kopie aan
5.1 tweede lid e

Bijlage(n)
3

Parafenroute

Paraaf
DG Agro *pen mail*

Medeparaaf

Paraaf
5.1 tweede lid e
directeur PAV

Medeparaaf

Paraaf
5.1 tweede lid e

Medeparaaf

BBR-paraaf 5.1 tweede lid e 8 3/10

Aanleiding

Met uw reactie op de ex ante evaluatie mestbeleid 2013 van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en Wageningen UR (WUR) van 12 december 2013 (Kamerstukken II 2013/14, 33 037, nr. 80) heeft u de Tweede Kamer toegezegd de mogelijke neveneffecten van het stelsel van verantwoorde groei melkveehouderij extern te zullen laten doorrekenen. Met bijgevoegde brief biedt u, mede namens uw collega van I&M, het rapport 'ex ante evaluatie wetsvoorstel verantwoorde groei melkveehouderij' van het Landbouw Economisch Instituut (LEI) aan de Tweede Kamer aan en voldoet u daarmee aan uw toezeggingen.

Advies

U wordt geadviseerd bijgevoegde brief te tekenen.

Kernpunten

- De ex ante evaluatie laat zien dat groei van de melkveehouderij mogelijk is binnen milieुरandvoorwaarden en dat het wetsvoorstel verantwoorde groei melkveehouderij hieraan ondersteunend is;
- U kondigt aan dat bij overschrijding van het nationale mestproductieplafond productiebegrenzende maatregelen noodzakelijk zijn, waarbij in eerste instantie gedacht aan een stand still voor de toename van fosfaatproductie door de melkveehouderij;
- U kondigt een actiegerichte aanpak aan om grondgebondenheid te stimuleren. Weidegang maakt nadrukkelijk onderdeel uit van deze aanpak. Mocht uit monitoring blijken dat weidegang achterblijft bij de doelstellingen uit het Convenant Weidegang, dan sluit u wettelijke maatregelen niet uit.

Ontvangen BBR

3/10

Toelichting

Uitkomsten ex ante evaluatie

Het LEI heeft twee scenario's onderzocht en vergeleken voor de periode 2015-2020: een scenario met en een scenario zonder de verplichtingen uit het wetsvoorstel. De belangrijkste uitkomsten zijn:

- Het wetsvoorstel zet nagenoeg geen rem op de groei van de melkveehouderij;
- In beide scenario's neemt de fosfaatproductie in de melkveehouderij in gelijke mate toe ten opzichte van het niveau van 2013.
- Zonder extra voermaatregelen na 2013 neemt de fosfaatproductie toe tot 90 miljoen kilogram in 2020. Dat is 5 miljoen kilogram boven het door de zuivelketen aan zichzelf opgelegde plafond van 85 miljoen kilogram. Als de doelstellingen uit het Convenant Voerspoor worden gerealiseerd, dan komt de fosfaatproductie uit op 85 miljoen kilogram.
- Indien de doelstellingen uit het voerspoor volledig worden gerealiseerd moet de melkveehouderij als gevolg van het wetsvoorstel 4 miljoen kilogram meer fosfaat gaan verwerken dan in een situatie zonder aanvullende verplichtingen. Indien het voerspoor geen verdere winst oplevert ten opzichte van het jaar 2013, dan neemt de verwerkingsplicht met 9 miljoen kilogram toe.
- Met het wetsvoorstel neemt het nationale fosfaatoverschot, de druk op de mestmarkt en daarmee de druk op het stelsel van gebruiksnormen af in vergelijking met een scenario zonder wetsvoorstel.
- Melkveehouders kiezen bij uitbreiding van de productie op het bedrijf hoofdzakelijk voor de optie mestverwerking, niet voor de optie grond.
- De grondprijs neemt naar verwachting zelfs licht af.
- Melkveehouders gaan niet hun eigen mest laten verwerken, maar dragen hun verwerkingsplicht via vervangende verwerkingsovereenkomsten (VVO's) over aan de varkenshouderij.
- Met het afsluiten van VVO's vloeit er naar verwachting jaarlijks circa € 14 miljoen van de rundveehouderij naar de varkenshouderij.
- De gemiddelde inkomensderving die het gevolg is van het wetsvoorstel is beperkt en wordt ingeschat op € 1.000,- tot € 1.500,- per jaar.
- Invoering van het wetsvoorstel zal de trend van verdergaande schaalvergroting en intensivering naar verwachting licht afremmen.
- Het wetsvoorstel heeft geen effect op de mate van beweiding. Andere factoren en overwegingen zijn hierbij van doorslaggevend belang.

Duiding uitkomsten ex ante evaluatie

De melkveehouderij kan zich verder economisch ontwikkelen en de gunstige marktvooruitzichten benutten. Het wetsvoorstel zorgt ervoor dat de druk op de mestmarkt en daarmee de druk op het stelsel van gebruiksnormen niet toeneemt, doordat melkveehouders verplicht worden voor de extra productie boven het niveau van 2013 een oplossing te vinden: extra grond, mestverwerking of een combinatie van beide. Het wetsvoorstel remt de intensivering in de melkveehouderij licht af en heeft geen negatief effect op de mate van beweiding. Andere factoren en overweging spelen daarin een veel prominenter rol.

Volgens het LEI zullen melkveehouders massaal kiezen voor mestverwerking. Niet door de eigen rundveemest te laten verwerken, maar door vervangende verwerkingsoverkomsten (VVO's) af te sluiten met varkenshouders (varkensmest bevat tweemaal meer fosfaat en is daardoor economisch gezien gunstiger om te laten verwerken). Dit vormt een stimulans voor mestverwerking in de varkenshouderij, financieel ondersteund door de melkveehouderij middels de af te sluiten VVO's.

Melkveehouders kiezen dus niet voor grond als oplossingsrichting. Grond is daarvoor te duur en te weinig beschikbaar. Dit kan voor een deel van de Kamer, voor milieu- en natuurorganisaties en – mogelijk – voor uw collega van I&M een punt van zorg zijn: de mate van grondgebondenheid neemt af. Dit is niet zozeer een rechtstreeks effect van het wetsvoorstel, maar van het feit dat de melkveehouderij gaat groeien. Ook zonder nieuw stelsel zal de mate van grondgebondenheid afnemen.

Een cruciale constatering van het LEI is dat zonder verdere maatregelen (bovenop het resultaat van 2013) om de input van fosfaat via het veevoer te verlagen, de fosfaatproductie door de melkveehouderij zal stijgen tot 90 miljoen kilogram fosfaat in 2020. Dit betekent een overschrijding van het door de zuivelketen aan zichzelf opgelegde plafond van 84,9 miljoen kilogram.

Het getal van 84,9 is gebaseerd op de feitelijke fosfaatproductie van de melkveehouderij in 2002. De sectoren hebben als het ware een 'gentlemen's agreement' dat iedere sector de feitelijke productie van dat jaar als plafond blijft hanteren omdat de sectoren daarmee automatisch ook voldoen aan het nationale plafond van 172,9 miljoen kilogram fosfaat. De Europese Commissie heeft het nationale plafond als voorwaarde verbonden aan de derogatie en als zodanig opgenomen in de derogatiebeschikking. De sectorale plafonds zijn niet in nationale regelgeving vastgelegd.

Blijvende aandacht voor de doelstellingen uit het Convenant Voerspoor zijn noodzakelijk. U heeft, met het ingediende wetsvoorstel, uw 'part of the deal' geleverd, zoals aangekondigd in uw brief van 12 december 2013. Op diezelfde dag hebben LTO en NZO in een gezamenlijke persconferentie hun plannen voor een Duurzame Zuivelketen gepresenteerd, waaronder borging van een verdere fosfaatefficiëntie. Door de zuivelketen is toegezegd dat zij nog voor de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel de plannen voor de Duurzame Zuivelketen nadere zullen concretiseren en communiceren.

Kabinetsreactie op ex ante

In uw reactie op de ex ante evaluatie richting de Tweede Kamer benadrukt u dat de uitkomst ondersteuning is van uw beleid en dat de melkveehouderij zich op verantwoorde wijze verder kan ontwikkelen, na het vervallen van de melkquotering. U geeft aan dat het van belang is dat het wetsvoorstel per 1 januari 2015 van kracht wordt, omdat er anders geen voorwaarden verbonden zijn aan de groei van de melkveehouderij. In uw reactie geeft u daarnaast een

winstwaarschuwing af: bij overschrijding van het nationale fosfaatproductieplafond 2002 bent u genoodzaakt productiebeperkende maatregelen te nemen, waarbij in eerste instantie gedacht wordt aan een stand still voor de toename van fosfaatproductie door de melkveehouderij. Een deel van de sector anticipeert op de komst van dierrechten voor melkvee. Het is zeer wel denkbaar dat een dergelijke aankondiging individuele melkveehouders aanzet om zo snel mogelijk hun aantal melkkoeien tot een maximum te laten toenemen, in de angst dat bij het afkondigen van een stand still zij de 'de boot missen' en niet een zo hoog mogelijk recht toegewezen krijgen. Een dergelijke situatie kan resulteren in een zeer snelle toename van de fosfaatproductie in de melkveehouderij en een (tijdelijke) dip in de aandacht voor maatregelen die de fosfaatproductie remmen, zoals voermaatregelen.

U benadrukt met deze brief het belang van grondgebondenheid, mede in relatie tot weidegang. Alhoewel grondgebondenheid vanuit het perspectief van het mestbeleid niet gelijk staat aan weidegang - grond op afstand van het bedrijf is niet geschikt voor weidegang, maar wel om mest op af te zetten - werkt grondgebondenheid wel ondersteunend aan de realisatie van voldoende weidegang. Immers, zonder grond überhaupt geen weidegang. Het verplichten van (een bepaalde mate van) grondgebondenheid vanuit het onderhavige wetsvoorstel ligt niet in de lijn van het huidige mestbeleid die is gericht op een verantwoorde afzet van overschotten aan fosfaat op bedrijfsniveau, waaronder mestverwerking. Om het belang dat u hecht aan het grondgebonden karakter van de melkveehouderij en weidegang te benadrukken gaat u, samen met maatschappelijke partijen, een actiegerichte aanpak (convenant) uitwerken om grondgebondenheid in de melkveehouderij verder te stimuleren. In deze actiegerichte aanpak zal ook aandacht zijn voor het stimuleren van weidegang.

5.1 tweede lid e

senior beleidsmedewerker programma mest

5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: woensdag 17 september 2014 11:30
Aan: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: Fwd: kamerbrief LEI rapport
Bijlagen: DOMUS #14117848 v3
 Brief Ex ante evaluatie wetsvoorstel verantwoorde groei melkveehouderij.DOCX;
 ATT00001.htm

5.1 tweede lid e

paar opmerkingen over de brief:

zin over weidegang als volgt aanpassen:bevorderen van weidegang, mede door extra ondersteuning van de doelstellingen uit het Convenant Weidegang (Met deze formulering blijft bedrijfsleven volledig primair aan de bak voor weidegang)

Eerste zin en de eerste helft van de tweede zin over dierrechten eruit strepen (omdat het contraproductief uitwerkt), de zin die dan overblijft kan dan luiden: orde, om te garanderen dat

5.1 tweede lid e, heb jij nog suggesties??

Groet, 5.1 tweede lid e
 Verstuurd vanaf mijn iPad

Begin doorgestuurd bericht:

Van: "5.1 tweede lid e)" 5.1 tweede lid e <@minez.nl>
Datum: 17 september 2014 10:47:23 CEST
Aan: "5.1 tweede lid e)" 5.1 tweede lid e <@minez.nl>
Onderwerp: Antw.: kamerbrief LEI-rapport

Bij deze de versie van de brief zoals we hem voor de middag bij 5.1 tweede lid e willen leggen.

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: woensdag 17 september 2014 9:14
Aan: 5.1 tweede lid e
CC: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: Re: kamerbrief LEI-rapport

5.1 tweede lid e

De risico's die jij beschrijft, zijn ook aan de orde geweest in het gesprek met de stas afgelopen maandag.

Ze wil bewust dierrechten (of productierechten) noemen als stok achter de deur voor als het nationale productieplafond wordt overschreden. De sector (LTO, NZO en NMV) vragen dat ook aan haar.

En over weidegang is juist afgesproken dat we dat niet naar ons toe trekken. Het is de verantwoordelijkheid van de sector. Stas overweegt nog om de mogelijkheid voor boeren om toenemende fosfaat productie via verwerking op te lossen wat in te perken door te verplichten dat tenminste een deel van de fosfaat op grond geplaatst moet kunnen worden (zoals wij vorige week ook bespraken), nu als optie voor de toekomst aan te kondigen. We maken daarvoor een paar zinnen maar ik weet nog niet of ze die in de brief wil houden.

We hebben vanochtend nog wel even contact over de tekst voor de brief.

dag, 5.1 tweede lid e

Verstuurd vanaf mijn iPad

Op 16 sep. 2014 om 17:35 heeft 5.1 tweede lid e het volgende geschreven:

5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e en ik hebben nog even nagepraat over de risico's die wij zien – en dus willen vermijden – bij het opstellen van de kamerbrief behorende bij het ex ante rapport van het LEI over wetsvoorstel verantwoorde groei melkveehouderij. .

Weidegang

Ga niet verder in het betoog over weidegang dan alleen aangeven dat behoud weidegang van groot belang is, verantw vd sector is, dat het daar nu ligt, convenant, goed geregeld, ik monitor, vinger aan de pols, spreek de zuivelketen er op aan. enz. Ga niet zeggen dat als de weidegangdoelen niet gehaald worden, de Stas dan wil ingrijpen o.i.d. Dan lok je uit dat de sector besluit om het dan maar gelijk aan de stas over te laten. Is er bovendien ook geen enkele reden meer dat een zuivelfabriek een toeslag betaalt op weidemelk, het verdienmodel dat de zuivelsector zelf heeft ontwikkeld gaat ook ter ziele.

Dierrechten

Spreek niet in de brief over evt introductie van dierrechten bij het overschrijden van de 172. En ga ook niet de zin herhalen die daarover in de brief van december 2013 staat. Je lokt daarmee alleen maar uit dat de melkveesector nog sneller gaat groeien dan die nu al doet. Sterker nog als de stas het woord dierrecht noemt zit ze er straks ook aan dierrechten vast als de 172 wordt overschreden. Eigenlijk: voor va en pl wil de stas zsm van de dierrechten af, hoe kun je dan nog verkopen dat je nu nog nieuwe melkveerechten introduceert. Lok het dus niet uit.

5.1 tweede lid e

Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
Directie Dierlijke Agroketens en Dierenwelzijn (DAD)
Cluster Duurzame Dierlijke Ketens
Ketenmanager Grondgebonden Veehouderij

5.1 tweede lid e

***Waarom krijgt iemand die met pensioen gaat een horloge?
(tegeltjeswijsheden, Scheurkalender 2014)***

5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: vrijdag 19 september 2014 15:29
Aan: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: kamerbrief ex ante LEI
Bijlagen: kamerbrief ex ante LEI.docx

hoi,

5.1 tweede lid e zijn bij DGH geweest. Ze hebben moeite met de aankondiging van dierrechten (terwijl met name 5.1 tweede lid e daar tot nu toe juist voor pleitte...), dus ik heb nog een zin aangepast. Op pagina 6 en 7 in blauw de wijzigingen duidelijk gemarkeerd. DGH bespreekt morgenmiddag nog met de stas.

dag, 5.1.

5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: maandag 22 september 2014 11:22
Aan: 5.1 tweede lid e
CC: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: memo factsheet melkveehouderij
Bijlagen: memo factsheet melkveewet toelichting 5.1 tweede lid e.docx; memo factsheet melkveewet.docx

hoi 5.1 tweede lid e

Jij hebt van ons nog een factsheet tegood voor overleg met de coalitie over de melkveewet. Die vind je bijgevoegd. We hebben 'm zo gemaakt dat je die eventueel zou kunnen achterlaten.

Daarnaast stuur ik, voor jouw info, ook een memootje over de suggesties die door bedrijfsleven en milieuorganisatie bij ons zijn neergelegd. Zo ver ik weet zijn die suggesties alleen onderhands gedaan, maar organisaties gaan er vast ook mee naar de Kamerleden. In het memootje vind je ook een paar noties voor het geval de leden er weer mee bij jou komen.

Laat je weten als wij nog iets kunnen doen? Als het helpt voor de behandeling van de wet, kunnen we ook een soort informele technische briefing voorbereiden.

dag, 5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e
Mest
Ministerie van Economische Zaken

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: zondag 5 oktober 2014 18:17
Aan: Hoogeveen, mr.dr. J.P. (Hans) 5.1 tweede lid e
CC: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: eerste beoordeling van voorstel LTO/NZO over 100 kg fosfaat/ha

5.1 tweede lid e

Jullie hebben ook gehoord dat LTO/NZO een nieuw idee heeft om extra beperkingen aan groei van de melkveehouderij via het mestverwerkingsspoor op te leggen. Hieronder vinden jullie wat cijfers die relevant zijn voor de beoordeling van dat idee. Cijfers zijn nog niet helemaal stabiel, maar de orde van grootte klopt. Ik heb grote twijfels over of dit voorstel (voldoende) stuurt 5.2.1, 5.1.2i

5.2.1 en ik wil WJZ nog even vragen of het überhaupt houdbaar zou zijn. Kom er dus later op terug, maar dit geeft jullie vast inzicht.

Ik heb de mails die LTO aan de TK heeft gestuurd met vragen voor het SO. Daar wordt, als ik het goed zie, dit nieuwe idee nog niet gelanceerd.

dag, 5.1.2e

Melkveewet

De 'melkveewet' staat melkveebedrijven toe te groeien op voorwaarde dat de extra fosfaat of op grond kan worden geplaatst of voor 100% wordt verwerkt.

Voorstel LTO/NZO

LTO/NZO opperen informeel de suggestie een extra eis te stellen aan bedrijven die het mestverwerkingsspoor willen gebruiken: het mestverwerkingsspoor staat alleen open voor bedrijven die een fosfaatoverschot van tot 100 kilo per hectare hebben.

Consequenties (cijfermatig)

RVO heeft de volgende informatie beschikbaar over het fosfaatoverschot per hectare op melkveebedrijven. In onderstaande tabel staat het aantal bedrijven per provincie, ingedeeld in categorieën voor het fosfaatoverschot per hectare uitgedrukt in kilogram (cijfers 2013).

PROVINCIE	< 0	0 - 50	50 - 100	100 - 150	> 150	totaal
GRONINGEN	511	357	23	1	4	896
FRIESLAND	1.715	935	16	3		2.669
DRENTHE	538	453	26	3	3	1.023
OVERIJSSSEL	1.045	1.640	258	53	13	3.009
FLEVOLAND	71	113	55	10	8	257
GELDERLAND	1.150	1.460	205	43	32	2.890
UTRECHT	531	520	43	9	6	1.109
NOORD-HOLLAND	671	273	18		1	963
ZUID-HOLLAND	768	422	14	2	3	1.209
ZEELAND	88	88	21	10		207
NOORD-BRABANT	394	974	573	208	135	2.284
LIMBURG	181	214	86	25	13	519
Totaal	7.663	7.449	1.338	367	218	17.035

	45%	43,8%	7,8%	2,1%	1,3%	100%
--	-----	-------	------	------	------	------

Kanttekening bij de cijfers: RVO heeft circa 2.000 bedrijven waarbij in 2013 een bedrijfsoverdracht heeft plaatsgevonden niet kunnen meenemen omdat die handmatig beoordeeld moeten worden. Als we er van uitgaan dat die 2.000 dezelfde verdeling hebben als de grote groep, hebben nog 68 bedrijven een overschot van meer dan 100 kg per hectare.

Conclusie

Ongeveer 650 bedrijven een overschot van meer dan 100 kg per hectare. Meer dan de helft daarvan ligt in Brabant.

Het voorstel van LTO/NZO betekent dat deze bedrijven niet kunnen uitbreiden. Het gaat om hooguit een paar procent van alle melkveehouders.

Aandachtspunten voor de beoordeling

- Het voorstel stuurt niet op grondgebondenheid. Het voorkomt dat bedrijven met een groot bedrijfsoverschot kunnen uitbreiden, maar de bedrijven die wel kunnen uitbreiden kunnen dat helemaal zonder grond doen.
- Er lijkt een oneerlijke situatie te ontstaan. Een bedrijf met een overschot nét boven 100 kg per hectare mag niet uitbreiden, terwijl op andere bedrijven nu een veel groter mestoverschot wordt toegestaan.

5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: donderdag 9 oktober 2014 12:12
Aan: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: FW: Inbreng NZO en LTO schriftelijke Kamervragen wetsvoorstel Verantwoorde groei melkveehouderij
Bijlagen: Inbreng NZO en LTO tbv schriftelijke vragen wetsvoorstel Verantwoorde groei melkveehouderij, 9 oktober 2014.pdf

5.2.1, 5.1.2i

Van: 5.1 tweede lid e [mailto:5.1 tweede lid e@nzo.nl]
Verzonden: donderdag 9 oktober 2014 12:10
Aan: 5.1 tweede lid e
CC: 5.1 tweede lid e; 5.1 tweede lid e@wxs.nl; 5.1 tweede lid e@ltonoord.nl
Onderwerp: Inbreng NZO en LTO schriftelijke Kamervragen wetsvoorstel Verantwoorde groei melkveehouderij

Hoi 5.1 tweede lid e

Op verzoek van 5.1 tweede lid e en 5.1 tweede lid e ontvang je hierbij de inbreng van NZO en LTO voor de schriftelijke Kamervragen bij het wetsvoorstel Verantwoorde groei melkveehouderij. Dit ten behoeve van jullie overleg, daarbij volgt zometeen een uitgebreide toelichting.

Zou het stuk ook voor hen willen printen? Want ze hebben geen geprinte versie bij zich.

Groeten,

5.1 tweede lid e (gezamenlijk initiatief NZO en LTO)

06-5.1 tweede lid e
 079-5.1 tweede lid e

Nederlandse Zuivel Organisatie
www.nzo.nl
 Postbus 165, 2700 AD Zoetermeer
 Louis Braillelaan 80, 2719 EK Zoetermeer
 5.1 tweede lid e@nzo.nl

5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: dinsdag 14 oktober 2014 22:20
Aan: 5.1 tweede lid e
CC: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: voorstel LTO/NZO voor bestuurlijk overleg melkveewet

5.1 tweede lid e

Ik heb vanavond een voorstel van LTO/NZO gekregen voor het bestuurlijk overleg mestbeleid morgen. Het voorstel lijkt op de eerdere versie, maar is toch weer net iets anders. Ik zal morgen zorgen voor een annotatie voor de stas voor het bestuurlijk overleg.

Nu alvast een paar noties:

- Er is geen echte onderbouwing voor de grens die LTO/NZO leggen: een overschot van maximaal 100 kilo fosfaat per hectare. Er is geen onderbouwing terwijl er wel een groot rechtsgevolg aan wordt gegeven. Bedrijven met een groter overschot mogen alleen nog uitbreiden als zij de extra fosfaat op grond kunnen plaatsen. Ik heb van de week discussie met met name 5.1 tweede lid e gehad over of dit rechtsongelijkheid is. Het is wel een soort oneerlijkheid waar de Raad van State zeer kritisch op zal en het is de vraag of het uiteindelijk stand houdt.
- Het effect op de grondgebondenheid is in eerste instantie beperkt. Ongeveer 5% van de bedrijven heeft een overschot boven 100 kilo per hectare. Dat betekent dat 95% van de bedrijven kan groeien met 100% mestverwerking. Dat stopt natuurlijk als die uitbreiders ook een overschot van 100 kilo bereiken. Maar in eerste instantie stuurt het niet op grondgebondenheid. Ik weet niet in hoeverre het stuurt op het voorkomen van overschrijding van het nationale fosfaatproductieplafond (zie ook de voorlaatste bullit).
- Het échte doel van dit voorstel lijkt dan ook structuurbeleid: voorkomen dat intensieve bedrijven groter worden en dat er meer intensieve bedrijven bijkomen. De sector hoeft daarvoor niet per se naar de overheid te kijken. Zuivelbedrijven kunnen fosfaatefficiëntie opnemen in de leveringsvoorwaarden en financieel belonen. De plannen die de sector daarvoor afgelopen december nog had, zijn nog niet geconcretiseerd.
- Het voorstel is vanuit het doel van de Meststoffenwet of de Nitraatrichtlijn (namelijk voorkomen van belasting van grond- en oppervlaktewater) niet uit te leggen. Vanuit het oogpunt van milieu zijn intensieve bedrijven niet minder gewenst dan extensieve bedrijven – op voorwaarde uiteraard dat het fosfaatoverschot netjes wordt afgevoerd. Dat kan prima geregeld worden via mestverwerking.
- Er is een soort loop waardoor dit voorstel toch niet het beoogde effect heeft. Uit jurisprudentie weten we dat het bij grond gaat om grond die bij het bedrijf hoort maar niet per se eigendom van het bedrijf hoeft te zijn (ik zoek voor morgen de goede juridische formulering wel even op). Dat betekent dat de intensieve bedrijven die per se met grond moeten uitbreiden, geen grond hoeven te kopen maar ook huur- of pachtovereenkomsten kunnen aangaan. Het voorstel van LTO/NZO betekent dus niet vanzelf dat de kans dat koeien buiten komen groter wordt. De bedrijven worden alleen op papier meer grondgebonden. Dan kun je natuurlijk zeggen dat er ook weinig tegen in te brengen is omdat boeren er geen last van hoeven te hebben, maar dat lijkt me niet de bedoeling.
- Ik zou me nog kunnen voorstellen dat in de TK een meerderheid voor dit voorstel is. Maar ik denk niet dat VVD, CDA, PVV en SGP meegaan 5.1 tweede lid e schat jij dat anders in?). Dat zou betekenen dat er geen meerderheid is in de Eerste Kamer en dan we de facto geen melkveewet hebben op 1 januari.

Er staat dat er mandaat van het LTO Federatieraad is, maar ik betwijfel of ZLTO hier echt achter staat. Ik begrijp dat de gemoederen hoog oplopen.

5.1 tweede lid e

Inhoudelijke lijn

voorstel aanpassing wetsvoorstel 'verantwoorde groei melkveehouderij'

10 oktober 2014

Achtergrond

Op woensdag 8 oktober is tijdens een bestuurlijk overleg LTO-NZO een gezamenlijke lijn afgesproken rondom de inhoudelijke en strategische inzet op het wetsvoorstel 'verantwoorde groei melkveehouderij'. Deze lijn is een nadere verfijning van het eerder besproken voorstel van 30 september waarover eerder overeenstemming werd bereikt tussen beide partijen.

Het onderstaande voorstel is overeenkomstig het bestuurlijk mandaat van zowel LTO Nederland (Federatieraad) als NZO (Algemene Ledenvergadering).

In het onderstaande vindt u de weerslag van deze afspraken (op inhoud en met rekenkundige voorbeelden). Na bestuurlijke accordering van deze tekst/rekenvoorbeelden kan verder het traject met EZ en TK worden doorgezet.

Inhoud

Doel van ons voorstel tot de aanpassing van het wetsvoorstel de volgende:

- Melkveebedrijven krijgen ruimte om zich op een verantwoorde wijze binnen milieurand-voorwaarden te kunnen ontwikkelen.
- Het wetsvoorstel moet verdere intensivering van melkveebedrijven tot een sectoraal en maatschappelijk ongewenst niveau voorkomen.
- Aangepast wetsvoorstel mag ondernemers nu en volgend jaar niet 'volledig op slot zetten', maar de nieuwe wet moet ook comfort en facilitering bieden aan ontwikkelende melkveehouders op lange termijn.

Dit leidt tot het volgende inhoudelijke voorstel:

- Kern en basis van het wetsvoorstel en oorspronkelijke LTO- NZO lijn blijft overeind: ontwikkeling van melkveehouders is mogelijk volgens (een combinatie van) drie sporen:
 1. uitbreiding koppelen aan of grond en/of
 2. mestverwerking, en/of
 3. gepaard gaande met een verbeterde mineralenefficiëntie op bedrijfsniveau
- Een ongelimiteerde, door alleen mestverwerking mogelijk gemaakte, grondloze groei zorgt voor een steeds hogere veebezetting per hectare. NZO en LTO hebben in december 2013 deze ontwikkeling reeds als ongewenst betiteld en willen dat die wordt voorkomen.
- Melkveebedrijven die in 2013 reeds als 'intensief' betiteld kunnen worden (zie onder: fosfaatreferentie reeds groter dan 100 kg/per ha.), worden niet op slot gezet. Bedrijfsontwikkeling blijft mogelijk, maar wel met directe koppeling aan grond. Hierdoor bewegen deze bedrijven zich, bij verdergaande ontwikkeling, richting een directere koppeling van grond en dieren.
- Alle overige melkveebedrijven kunnen doorontwikkeling tot een bepaald niveau (100 kg. overschot per ha) door ontwikkelen middels (desgewenst) mestverwerking, daarna moet directe koppeling met grond plaatsvinden.
- De beoogde begrenzing kan worden gemotiveerd vanuit meerdere invalshoeken. Zo is 100 kg fosfaat per hectare de actuele gebruiksnorm voor grasland met lage fosfaattoestand. Door maximaal 100 kg melkveefosfaatoverschot per hectare toe te staan kan er geen hogere veebezetting ontstaan dan maximaal tweemaal de hoogste gebruiksnorm. In die zin is het voorgestelde overschot een beperking van het potentiële milieurisico dat kan ontstaan wanneer melkveebedrijven in belangrijke mate afhankelijk worden van externe gronden om de geproduceerde overschotsmest op het bedrijf te kunnen plaatsen. Tevens sluit de uitwerking aan bij het in regionale beleidskaders ingebrachte voorstel dat een bedrijf alleen dan grondgebonden is, wanneer er sprake is van het overwegend (meer dan 50%) kunnen voorzien in de ruwvoerbehoefte van de melkveestapel via de bij het bedrijf in gebruik zijnde gronden. Provinciale kaders kunnen wel strenger zijn (zoals BZV in Brabant en POV in Utrecht) of gelijkwaardig. Regionale invulling maakt aanscherping mogelijk terwijl minimumvariant ook in melkveewet –uitgedrukt in fosfaat- vastgelegd is.

De voorgestelde aanpassing in het kort:

1. Uitbreiding t.o.v. de referentie 2013 (*) middels mestverwerking mag slechts plaatsvinden tot een maximum van 100 kg fosfaatoverschot per hectare.
100 – referentie per ha. = deel van de uitbreiding wat middels mestverwerking mag worden ingevuld.
2. Bedrijven waarvan het melkveefosfaatoverschot in 2013 reeds groter was dan 100 kg/ha kunnen niet op dezelfde wijze doorontwikkelen als onder 1. Deze bedrijven kunnen nog slechts uitbreiden met grond. De referentiesituatie 2013 wordt echter wel gerespecteerd. Dus van iedere hectare die deze bedrijven extra

verwerven kan de bijbehorende plaatsingsruimte worden benut. Deze ontwikkeling leidt ertoe dat juist de intensiefste melkveebedrijven die willen uitbreiden, dat alleen kunnen door de bedrijfsvoering te extensiveren.